

PLA LOCAL DE SALUT 2024-2026

AJUNTAMENT DE LA RÀPITA
REGIDORIA DE SALUT

INDEX

1. Introducció	2 - 4
2. Marc conceptual i normatiu	5 - 7
3. Marc estratègic	8 - 9
4. Actuacions	10 - 15
5. Temporalització	16
6. Recursos i pla finançament	17
7. Avaluació	18 - 19

INTRODUCCIÓ

La salut de les persones és una prioritat política de primer ordre. Una bona gestió del municipi ha d'incorporar la perspectiva de salut a l'agenda política, entenent que els governs locals són agents clau de la salut pública.

És des del municipi que es poden desenvolupar les estratègies bàsiques per a promocionar i protegir la salut, impulsar l'adopció d'hàbits de vida saludables i reduir al màxim les desigualtats.

L'Ajuntament de la Ràpita ha apostat per la creació d'una regidoria específica de Salut Pública a través de la qual, s'ha anat confeccionant el primer Pla de Salut del nostre municipi.

El Pla de Salut marca les línies a seguir els propers anys (2024-2026), i suposa un treball conjunt de tot l'Ajuntament amb un objectiu comú: protegir i promoure la salut de les persones, prevenir la malaltia i tenir cura de la vigilància de la salut pública.

Al llarg dels anys, l'Ajuntament de la Ràpita ha anat desenvolupant intervencions de promoció i protecció de la salut i de prevenció de la malaltia. Tanmateix, no ha estat fins ara que aquestes actuacions s'han endreçat i s'ha fet una planificació futura a través de la redacció d'aquest primer pla de salut de la Ràpita.

Aquest Pla salut vol esser l'eina orientadora de les polítiques de salut pública de la Ràpita, basades en l'estratègia de "salut en totes les polítiques" i reconeixent la incidència dels condicionants socials sobre la salut. I és precisament en aquest darrer punt que el present Pla de Salut vol posar especial èmfasi, atès que

aproximadament el 80% dels factors determinants de la salut tenen a veure amb l'entorn, els factors socioeconòmics, les condicions de vida, els hàbits, etc.

És per això que resulta indispensable treballar per a la millora de la salut des de tots els àmbits de les polítiques municipals, sempre amb visió d'equitat que permeti reduir les desigualtats en salut i empoderar a les persones per tal que puguin desenvolupar al màxim les capacitats que els faciliten estar sanes.

El present Pla de Salut és fruit d'un treball multidisciplinar i interdisciplinar, que interpel·la i implica a totes les àrees de l'Ajuntament i la societat.

Un dels principals resultats de la Conferència de Rio +20 va ser l'acord de desenvolupar un conjunt d'objectius de desenvolupament sostenible (ODS) en els quals es basa l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.

Partint de l'experiència adquirida amb els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, els ODS es plantegen com uns objectius orientats a l'acció, concisos, fàcils de comunicar, limitats en nombre i universalment aplicables a tots els països, tenint en compte les diferents realitats i nivells de desenvolupament.

L'ODS 16.7 de l'Agenda 2030, es el full de ruta per avançar vers un desenvolupament sostenible, consisteix a garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats que hi ha en tots els nivells. Això s'acaba traduint en el foment d'un canvi de cultura administrativa amb vista a impulsar la màxima participació ciutadana en les polítiques públiques i enfortir, així, el sistema democràtic.

En base a aquest ODS s'ha estructurat aquest Pla que ha estat dissenyat de forma:

- Interseccional. La salut ha estat abordada per tots els negocis del municipi i, per tant, per totes les altres regidories d'aquest ajuntament.
- Interinstitucional. Ha d'abordat les competències, les responsabilitats i les funcions de les diferents institucions.
- Interdisciplinari. Ha recollit els diferents punts de vista dels professionals que treballaran per materialitzar-lo.
- Comunitari. Aborda la necessitat de corresponsabilitzar la ciutadania.

MARC CONCEPTUAL

INORMATIU

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix "l'Estratègia de Salut per a Tothom en el segle XXI", que proposa com a objectius assolir, identificar i solucionar els problemes que amenacen la salut integral, enfortir els factors que la beneficien, promoure polítiques públiques que afavoreixin la millora de l'entorn, atendre els grups més vulnerables i reforçar el poder de les comunitats en la millora de la salut. Les estratègies per aconseguir-ho prioritzen les polítiques de salut que es desenvolupen des de l'àmbit local.

- La declaració d'Adelaida (OMS, 2010) fa referència a la importància d'incorporar la perspectiva de salut en totes les polítiques, atès que es pot intervenir sobre els determinants de la salut des de sectors que no són el sanitari (educació, medi ambient, urbanisme, serveis socials, entre d'altres).

Normativa europea

- La Carta europea d'Autonomia Local identifica en els municipis el dret i la capacitat efectiva d'ordenar i gestionar sota la pròpia responsabilitat una part important dels afers públics mitjançant l'impuls de polítiques pròpies. La seva ratificació per part de l'Estat espanyol implica tota la municipalitat de l'Estat.
- El 18 de desembre del 2007 s'incorpora a la Unió Europea "l'Estratègia de Salut en Totes les Polítiques" a través del Tractat d'Amsterdam, en el seu article 152, que estableix que "en definir-se i executar-se totes les polítiques i accions de la Comunitat, es garantirà un alt grau de protecció de la salut humana".

Normativa del sector de la salut

- La Llei 15/1990, d'ordenació sanitària de Catalunya (LOSC), té per objectiu l'ordenació del sistema sanitari a Catalunya i la regulació general de totes les accions que permetin fer efectiu a Catalunya el dret a la protecció de la salut previst a l'article 43 de la Constitució espanyola. La Llei estableix el Pla de Salut com l'instrument indicatiu i el marc de referència per a totes les actuacions públiques en la matèria.

- El 14 d'octubre de 2009 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública de Catalunya, que ordena les actuacions, les prestacions i els serveis en matèria de salut pública a Catalunya, basant-se en una perspectiva integral, integrada i intersectorial. Aquesta Llei defineix que els Ajuntaments són competents per prestar els serveis mínims en matèria de salut pública. De manera general, el seu article 6, diu que són prestacions en matèria de salut pública, entre d'altres:

- La vigilància de la salut pública
- La promoció de la salut i la prevenció de la malaltia
- La protecció de la salut i la seguretat alimentàries
- La promoció dels factors de protecció i la prevenció en front de les substàncies que poden generar abús, dependència i altres addiccions
- La promoció de la salut mental, afectiva, sexual i reproductiva
- La promoció de l'activitat física i l'alimentació saludable

En el seu article 52, estableix, concretament, que els municipis han de prestar els següents serveis mínims en matèria de salut pública:

- a. L'educació sanitària en l'àmbit de les competències locals
- b. La gestió del risc per a la salut derivat de la contaminació del medi
- c. La gestió del risc per a la salut pel que fa a les aigües de consum públic

- d. La gestió del risc per a la salut als equipaments públics i als llocs habitats, incloses les piscines
- e. La gestió del risc per a la salut en les activitats de tatuatge, micropigmentació i pírcing
- f. La gestió del risc per a la salut derivat dels productes alimentaris en les activitats del comerç minorista, del servei i la venda directa d'aliments preparats als consumidors, com a activitat principal o complementària d'un establiment amb repartiment a domicili o sense, de la producció d'àmbit local i del transport urbà. Se n'exclou l'activitat de subministrament d'aliments preparats per a col·lectivitats per a altres establiments o per a punts de venda
- g. La gestió dels riscos per a la salut derivats dels animals domèstics, dels animals de companyia, dels animals salvatges urbans i de les plagues
- h. La policia sanitària mortuòria en l'àmbit de les competències locals
- i. Qualsevol altra activitat de competència local relacionada amb la gestió en matèria de salut pública, d'acord amb la legislació vigent en la matèria.

- El Pla Interdepartamental de salut pública (PINSAP) és la figura que estableix la Llei de Salut Pública de Catalunya per tal de dur a terme les intervencions sobre els determinants de la salut de la població, que requereixen un abordatge conjunt des de molts sectors socials i de l'Administració Pública. Té l'objectiu d'assolir la millora i la protecció de la salut de la forma més equitativa i eficient possible des d'una visió transversal de la salut.

MARC ESTRATÈGIC

Missió

La missió del present Pla de salut es aconseguir una població sana on les persones puguin gaudir, individualment i col·lectivament, de benestar físic i emocional amb tot el seu potencial, des d'una visió integradora de la salut, tenint en compte els seus determinants socials, l'atenció i el respecte a l'autonomia de les persones i la cura de l'entorn.

Estratègies del Pla de salut

Per donar resposta a les prioritats, objectius de salut i la reducció de desigualtats, s'han reproduït les quatre grans estratègies del Pla de salut Catalunya 2021-2025 i que són les que tot seguit es detallen:

- L'estratègia 1, Igualtat d'oportunitats en salut al llarg de la vida, fa èmfasi en la promoció del benestar emocional i físic de les persones, i en la prevenció dels problemes de salut que poden generar desigualtat d'oportunitats per al desenvolupament personal saludable, per raó de sexe o gènere, condicions socioeconòmiques, nivell d'estudis, territori o edat. La forma de viure i els entorns relacionats amb els eixos de desigualtat són rellevants en la repercussió de la salut de les persones i la qualitat de vida.
- L'estratègia 2, Entorns saludables, té en compte la contribució des de salut per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides i de totes les mesures que ajudin a mitigar les desigualtats. Inclou les àrees de salut pública tradicionals orientades a l'entorn la protecció de la salut, com la salut ambiental i alimentària, el control de la contaminació i el desplegament de la vigilància

epidemiològica. També inclou l'abordatge de les malalties emergents i epidèmies, l'emergència climàtica o la resistència als antibiòtics.

- L'estratègia 3, Integració de l'atenció a la salut, inclou accions per a la transformació del model d'atenció a les persones, treballant sobre les prioritats detectades i les necessitats poblacionals. Reforça l'orientació de generació de salut i comunitària, l'atenció integrada al territori i la integració dels serveis socials i sanitaris. Tot això, fent èmfasi en la transformació dels àmbits de l'atenció primària de salut i comunitària, els serveis de salut pública, l'atenció a la salut mental i les addiccions, l'atenció sociosanitària i l'atenció hospitalària.
- L'estratègia 4, Palanques de canvi transversals, inclou els aspectes necessaris per fer realitat les tres estratègies anteriors i que cal treballar de manera conjunta per recuperar el sistema de salut i transformar-lo. Són necessaris uns elements facilitadors com, per exemple, la participació ciutadana, el lideratge professional, la governança de la salut des de diferents instàncies del sistema de salut, la recerca i innovació i les tecnologies de la informació.

ACTUACIONS

Per tal de desenvolupar les diferents estratègies en cada línia d'actuació es realitzen uns quadres que resumeixen les accions del Pla.

En les següents línies es defineix un resum les diferents accions a realitzar, que compona el Pla de Salut de la Ràpita 2024-2026, indicant bàsicament la descripció de cada acció, quins són els objectius operatius, establint quins són els agents que es coordinen en cada acció, fixant l'edat a la qual s'adreça i s'enumeren els indicadors d'avaluació.

Entre els continguts del Pla de Salut hi ha accions que es venen desenvolupant des de fa temps al municipi, però també s'incorporen noves accions que son fruit de l'anàlisi i de la reflexió i que han estat considerades indispensables poder-les implementar.

La finalitat dels quadres resum són els de sintetitzar de forma global l'abast del Pla de Salut de la Ràpita, tot i que les dades admeten variacions en funció de les necessitats que sorgeixin en el seu desenvolupament.

Així doncs el Pla de Salut de la Ràpita, s'articula sobre les accions següents, amb els que de manera transversal, l'Ajuntament de la Ràpita, amb altres àrees, regidories i agents pretenen exercir una acció transformadora en la salut pública.

Accions a realitzar:

CAMPANYES D'INFORMACIÓ, PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	
Descripció de l'acció	Activitats en espais educatius (xerrades tallers...) per oferir informació i prevenir en diferents àmbits com la salut sexual, salut mental i emocional, violència masclista, hàbits saludables, ús dispositius mòbils i xarxes socials.
Objectius operatius	Sensibilitzar el col·lectiu jove per minimitzar conductes de risc. Facilitar eines als joves per fer front a diferents situacions. Coordinació entre diferents professionals.
Destinatari	Adolescents i joves a partir de 12 anys.
Agents participatius	Regidoria de Joventut Regidoria d'Educació Regidoria de Salut Centres educatius
Calendari	L'acció es durà a terme durant el curs escolar.
Indicadors d'avaluació	Nombre d'accions que es porten a terme. Nombre de participants.. Valoració qualitativa dels centres, les tècniques, tècnics i dels joves de l'acció.

DONACIÓ SANG	
Descripció de l'acció	Donació de sang i teixits per part de tota la població que compleixi els requisits per ser donant.
Objectius operatius	Promoure la donació de sang i de plasma. Garantir l'abastament i el bon ús de sang i teixits.
Destinatari	Població general
Agents participatius	Regidoria de Salut

	Departament Salut Banc de sang i teixits
Calendari	L'acció es farà cada últim diumenge de forma bimensual.
Indicadors d'avaluació	Nombre de participants Valoració qualitativa dels espais, tècnics i tècniques i població general.

TAULA COMUNITÀRIA DE SALUT	
Descripció de l'acció	Crear comissions en les que s'inicien propostes per tal de treballar i acompanyar a la població i entitats a fer-se responsables de la seva pròpia salut.
Objectius operatius	Disseny de la diagnosi de salut al municipi, en tots els espais, des d'una perspectiva de salut comunitària. Pretén treballar per la millora de la qualitat de vida i benestar biopsicosocials de tota la població.
Destinatari	Població general.
Agents participatius	Regidoria de Joventut, Educació, Salut, Participació Ciutadana, Esports, Polítiques socials. Professionals CAP de la Ràpita.
Calendari	L'acció es durà a terme durant tot l'any.
Indicadors d'avaluació	Nombre d'accions realitzades. Valoració dels participants.

RUTES SALUDABLES	
Descripció de l'acció	Programació d'accions que posin en valor la salut física i els seus beneficis de realitzar-les al aire lliure.
Objectius operatius	Promocionar la salut física i emocional
Destinatari	Població general.
Agents participatius	Regidoria de Salut i Esports COPLEFC (Col·legi de professionals de l'Activitat Física i de l'Esport de Catalunya). CAP de la Ràpita
Calendari	L'activitat es farà cada setmana.
Indicadors d'avaluació	Nombre d'accions realitzades. Nombre de participants. Valoració qualitativa.

PISCINA MUNICIPAL	
Descripció de l'acció	Desenvolupar activitats físiques a la piscina per la millora de la salut física.
Objectius operatius	Mantenir i reforçar la massa muscular, millora del ritme cardíac, de la circulació sanguínia i respiració.
Destinatari	Socis de les associacions locals de salut, diagnosticats de la malaltia objecte de l'entitat.
Agents participatius	Regidoria de Salut
Calendari	L'activitat es farà cada setmana. Dependrà de la programació acordada amb les entitats.
Indicadors d'avaluació	Nombre de participants Nombre d'accions organitzades

PROJECTE TEA	
Descripció de l'acció	Adaptar un espai del Centre d'Atenció Primària de la Ràpita per a persones TEA.
Objectius operatius	Millorar l'estona d'espera de les persones TEA. Dotar l'espai de recursos atès a les necessitats de les persones TEA
Destinatari	Usuaris i usuàries del CAP la Ràpita
Agents participatius	Regidoria de Salut CAP La Ràpita Montea
Calendari	La durada d'aquest projecte es a llarg termini. Previsió 2 anys.
Indicadors d'avaluació	Nombre de persones beneficiàries. Nombre de professionals en formació. Nombre d'accions realitzades. Valoració tècnics i tècniques.

DIES MUNDIALS	
Descripció de l'acció	Celebració dies mundials de la salut Ofereix informació i prevenció en l'àmbit de la salut en el marc de les diferents diades.
Objectius operatius	Donar visibilitat de les diferents malalties. Reduir els factors de risc que afecten a la salut.

	Proporcionar suport a les diferents entitats per sensibilitzar a la població de la salut.
Destinatari	Població general.
Agents participatius	Regidoria de Salut i Polítiques Socials Entitats socials i de Salut
Calendari	El programa serà al llarg de tot l'any atenent de manera continuada les dates assenyalades (diades i dies mundials)
Indicadors d'avaluació	Nombre d'activitats realitzades. Valoració dels i les participants.

LA MARATÓ TV3	
Descripció de l'acció	Programació d'activitats culturals, turístiques, de lleure i d'esports per la sensibilització de malalties.
Objectius operatius	Col·laboració per la visibilització i prevenció de les malalties. Aportació econòmica per la investigació.
Destinatari	Població general.
Agents participatius	Regidoria de Salut Regidoria de Polítiques Socials Regidoria de Turisme Entitats socials, de salut i de turisme
Calendari	Novembre, Desembre i Gener
Indicadors d'avaluació	Nombre d'activitats realitzades Valoració dels i les participants

TEMPORALITZACIÓ

La temporalització d'aquestes accions, tal com s'ha indicat al mateix pla, tindrà una temporalitat de 3 anys, compresos entre 2024-2026, inclosos.

RECURSOS I PLA

FINANÇAMENT

A continuació detallem els recursos amb els que comptarà el pla de salut local 2024-2026 per a desenvolupar les diferents actuacions planificades. En aquest sentit, parlarem dels recursos humans, per aquells que fan referència al personal que treballarà per al seu desenvolupament; els recursos econòmics destinats a la realització del pla i finalment les infraestructures, que fan referència als equipaments dels que es nodrirà el pla de salut local.

Els recursos econòmics destinats a Salut anualment provenen de fons municipals propis.

Recursos humans

L'Àrea de salut de l'Ajuntament de la Ràpita disposa d'un tècnic, adscrit a diverses regidories de l'Ajuntament, per tal d'impulsar i desenvolupar accions de salut.

Recursos financers

Cada any s'habilitaran les partides pressupostaries corresponents en què es desglossarà la implementació del funcionament dels espais i les campanyes previstes al pla, específics per a salut o d'altres departaments.

La previsió de finançament extern pot venir condicionada per les línies d'ajudes i subvencions convocades des d'altres administracions i entitats que permetin vies d'accés a corporacions local.

AVALUACIÓ

Disposar d'aquesta eina ens permetrà determinar si allò que hem fet ens serveix per assolir els objectius fixats i de quina manera hem de modificar aquelles actuacions en que no acomplim el objectius fixats és imprescindible.

En aquest procés avaluator, seguirem els principis promoguts des d'un primer moment dels diferents agents implicats, en quan a qui farà l'avaluació quins mecanismes de recollida de dades es preveu i els moments en què es farà aquesta avaluació.

- Avaluació inicial: Es realitza en la fase de formulació i serveix per analitzar si l'actuació és necessària i possible.
- Avaluació final: És l'avaluació que té lloc quan l'actuació ha finalitzat i serveix per analitzar tant la implementació de l'actuació, com els seus impactes i l'eficiència de la intervenció.

En quan al desenvolupament del programa en general

Des de les diferents regidories es farà una avaluació anual de les accions adreçades a la salut, on s'extrauran les dades generals de participació en tot el programa i es determinarà si s'ha fet la implementació d'aquestes.

Avaluació de la participació en cada programa

Es farà una avaluació final a cada acció concreta com una part de la feina, per determinar quina ha sigut la seva acceptació i en quins aspectes s'ha de fer una reprogramació. Aquesta avaluació la portarà a terme el responsable tècnic o polític del programa, segons els criteris que segueixen habitualment.

Anàlisi de la repercussió social de les actuacions

S'analitzarà quina ha estat la utilitat de cadascuna de les actuacions, en funció de la visualització de la repercussió a nivell social que es produeixi posteriorment a la implementació del programa.

Gestió i direcció del programa

Determinar el funcionament i coordinació de la campanya avaluant el grau d'implicació i participació del responsable del programa amb els diferents tècnics i departaments col·laboradors.

Així doncs, el Pla de Salut La Ràpita 2024-2026 és l'articulat de totes les actuacions desenvolupades per l'Ajuntament i és previsor de les línies estratègiques per conduir aquestes iniciatives. Ha de ser un instrument dinàmic i ha d'anar incorporant propostes i adaptant-se al mateix temps que es modifiquen les polítiques municipals i que s'actualitzen els ítems del diagnòstic constant, donat que les polítiques de salut es caracteritzen per estar en constant evolució.

La Ràpita, juliol de 2024.

La Regidora de Salut.